

HRVATSKI SABOR

3045

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

Proglašavam Zakon o zaštiti životinja, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 1. prosinca 2006. godine.

Klasa: 011-01/06-01/76

Urbroj: 71-05-03/1-06-2

Zagreb, 7. prosinca 2006.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

I. OPĆE ODREDBE

Ciljevi

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju odgovornost, obveze i dužnosti fizičkih i pravnih osoba radi zaštite životinja, što uključuje zaštitu njihovog života, zdravlja i dobrobiti; način postupanja sa životnjama; uvjeti koji su potrebni za zaštitu životinja pri držanju, uzgoju, prijevozu, obavljanju pokusa, klanju i usmrćivanju životinja, držanju životinja u zoološkim vrtovima, u cirkusima, na predstavama i natjecanjima životinja, prilikom prodaje kućnih ljubimaca te postupanje s napuštenim i izgubljenim životnjama.

Područje primjene

Članak 2.

- (1) Ovaj se Zakon primjenjuje na sve životinje kralježnjake.
- (2) Na životinje iz stavka 1. ovoga članka koje su zaštićene prema posebnim propisima primjenjuju se, pored odredaba ovoga Zakona, i propisi o zaštiti prirode.
- (3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na embrionalne i fetalne razvojne stadije životinja.
- (4) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na gospodarenje lovištem i divljači, pri čemu se isključuje:
  1. uzgoj i držanje životinja koje se koriste kao pomoć u lovnu i
  2. uzgoj i držanje izvan lovišta životinja za potrebe lova.
- (5) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na ribolov.

Pojmovi

Članak 3.

U ovom Zakonu pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *Analgezija*: postupak smanjenja ili isključenja osjećaja боли u životinja, koji se provodi sredstvima posebne namjene, a bez gubitka svijesti,
2. *Anestezija*: postupak isključenja osjećaja боли u životinja sredstvima posebne namjene,
3. *Cirkusi i predstave sa životinjama*: predstave koje organiziraju pravne ili fizičke osobe u kojima sudjeluju i životinje, a čiji je cilj zabaviti publiku,
4. *Divlje životinje*: sve životinje, što uključuje i strane životinjske vrste, osim domaćih životinja, kućnih ljubimaca, službenih pasa i konja te radnih životinja,
5. *Domaće životinje*: životinje koje je čovjek pripitomio i koje uzgaja radi proizvodnje hrane, hrane za životinje i nusproizvoda životinjskog podrijetla te u druge gospodarske svrhe,
6. *Doktor veterinarske medicine* (u dalnjem tekstu: veterinar): osoba koja je diplomirala na Veterinarskom fakultetu,
7. *Izgubljena životinja*: ona životinja koja je napustila posjednika bez njegove volje i on je traži,
8. *Klanje*: postupak kojim se uzrokuje smrt životinje njezinim iskrvarenjem,
9. *Kućni ljubimci*: životinje koje čovjek drži zbog društva, zaštite i pomoći ili zbog zanimanja za te životinje.
10. *Ministar*: ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva,
11. *Nadležno tijelo*: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava za veterinarstvo,
12. *Napuštena životinja*: ona životinja koju je posjednik svjesno napustio,
13. *Obredno klanje*: klanje životinja bez prethodnog omamljivanja koje obavlja osoba ovlaštena od vjerske zajednice registrirane u Republici Hrvatskoj,
14. *Omamljivanje*: obvezni postupak prije klanja ili usmrćivanja kojim se životinja dovodi u stanje smanjene svijesti,
15. *Pokusи*: jedan ili više postupaka koji se provode na životinji u pokusne svrhe, a koji mogu uzrokovati bol, patnju ili ozljede životinje,
16. *Posjednik*: svaka pravna ili fizička osoba koja je kao vlasnik, korisnik ili čuvar stalno ili privremeno odgovorna za zdravlje i dobrobit životinje,
17. *Prijevoznik*: fizička ili pravna osoba koja obavlja prijevoz živih životinja,
18. *Radne životinje*: psi koji služe kao tjelesni čuvari i čuvari imovine, psi vodiči slijepih i oni koji služe za pomoć, psi tragači i psi koji služe obavljanju drugih poslova, konji i druge životinje kojima se čovjek služi u druge svrhe osim proizvodnje,
19. *Sklonište za životinje*: objekt u kojem se smještaju i zbrinjavaju napuštene i izgubljene životinje gdje im se osigurava potrebna pomoć,
20. *Službeni konji*: konji koji imaju licenciju za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela,
21. *Službeni psi*: psi koji imaju licenciju za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela,
22. *Strane životinjske vrste*: životinjske vrste koje prirodno ne obitavaju na području Republike Hrvatske,
23. *Usmrćivanje*: postupak koji se obavlja sredstvima i metodama odobrenim u tu svrhu i na propisani način tako da se životinjama prouzroči najmanja moguća bol, patnja i strah,
24. *Veterinarski ured*: područna jedinica Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprave za veterinarstvo,
25. *Zahvat*: postupak koji dovodi do oštećenja ili gubitka osjetljivog dijela tijela ili promjene u koštanoj strukturi,
26. *Zoološki vrt*: djelatnost pravnih ili fizičkih osoba koje drže domaće i divlje životinje u svrhu prikazivanja u javnosti tijekom najmanje sedam dana godišnje, osim cirkusa, trgovina kućnim ljubimcima, privremenih izložaba životinja, zbirki životinja koje nisu otvorene za javnost, akvarija i terarija koji služe ukrašavanju prostora i objekata za uzgoj životinja.

Zabranjeni postupci u svrhu zaštite životinja

Članak 4.

(1) Zabranjeno je životinje ubijati, nanositi im bol, patnju i ozljede te ih namjerno izlagati strahu, protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Zabranjeno je:

1. užgajati životinje na način da trpe bol, patnju i strah te ih namjerno ozljeđivati, protivno pravilima struke odnosno najnovijim znanstvenim dostignućima,
2. uvoziti i prodavati životinje koje potječu iz uzgoja iz točke 1. ovoga stavka,
3. povećavati agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama,
4. huškati životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresirati na agresivnost, osim pri dresuri službenih i lovačkih pasa pod vodstvom osposobljenih osoba,
5. obučavati životinje za borbe, organizirati borbe životinja, osim tradicionalnih natjecanja bikova, ili sudjelovati u njima, posjećivati ih i oglašavati te u vezi s tim organizirati klađenje i sudjelovati u klađenju,
6. davati žive životinje kao nagrade u igrama na sreću,
7. koristiti tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari, osim pri dresuri službenih pasa,
8. organizirati utrke pasa na tvrdim podlogama,
9. davati stimulanse ili druge nedopuštene tvari životnjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima i na predstavama,
10. koristiti nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja,
11. koristiti životinje za cirkuske i druge predstave, filmska i televizijska snimanja, oglašavanja, izložbe ili natjecanja, ukoliko ih se pri tome prisiljava na neprirodno ponašanje ili se kod životinja izaziva bol, patnja, ozljede ili strah,
12. prisiljavati životinje na ponašanje koje kod njih izaziva bol, patnju, ozljede ili strah,
13. izlagati životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu ili nedostatku kisika, čime se kod životinja uzrokuje bol, patnja, ozljede ili strah,
14. davati životnjama hranu ili tvari čije uzimanje uzrokuje bol, patnju, ozljede, strah ili smrt,
15. prisiljavati životinje na uzimanje određene hrane ili tvari, ukoliko to ne odredi veterinar u veterinarsko-zdravstvene svrhe ili ako nije znanstveno opravdano,
16. zanemarivati životinje s obzirom na njihovo zdravlje, smještaj, ishranu i njegu,
17. živim životnjama odsijecati osjetljive dijelove tijela, protivno odredbama ovoga Zakona,
18. upotrebljavati nedopuštene zamke za hvatanje životinja,
19. hraniti životinje drugim živim životnjama, osim ako je to neizbjježno,
20. upotrebljavati žive životinje kao mamce u lovnu,
21. ograničavati kretanje životnjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah, protivno odredbama ovoga Zakona,
22. omamljivati, klati ili ubijati životinje u ritualne svrhe,
23. užgajati životinje u svrhu proizvodnje krvna.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, dopušteni su postupci:

1. koji su primjenjuju iz veterinarsko-zdravstvenih razloga ili se iz drugoga razloga poduzimaju radi zaštite životinja,
  2. koji se provode u svrhu kontrole bolesti ljudi i životinja,
  3. koji se provode u svrhu suzbijanja štetnika,
  4. kontrole kretanja životinja koje se užgajaju u svrhu proizvodnje upotrebom elektro-šokova te postavljanje električnih ograda za životinje.
- (4) Način dresure službenih pasa i konja propisuje ministar, uz mišljenje ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu.

Zaštita životinja pri držanju i uzgoju

Članak 5.

Posjednik životinje ne smije:

1. napustiti domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje koje drži pod nadzorom,
2. uzgojenu ili othranjenu divlju životinju izložiti slobodnoj prirodi ili je ondje naseliti, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru, u skladu s posebnim propisima,
3. nanositi bol, patnju i ozljede životnjama pri dresuri.

Obveza pružanja pomoći

Članak 6.

Svatko tko ozlijedi životinju mora joj pružiti potrebnu pomoć, a ukoliko to nije u mogućnosti sam učiniti, mora joj osigurati pružanje pomoći.

Zaštita životinja pri obavljanju zdravstvene zaštite i zootehničkih zahvata

Članak 7.

Svi operacijski i zootehnički zahvati na životnjama, osim onih iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona, moraju se obavljati uz primjenu anestezije, u skladu s odredbama propisa iz područja veterinarstva i pravilima struke.

Izvođenje zahvata na životnjama

Članak 8.

(1) Zabranjena je djelomična ili potpuna amputacija pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela, uključujući:

1. označavanje životinja protivno posebnim propisima,
2. rezanje ušiju i repa pasa, uklanjanje i rezanje osjetljivih dijelova kandži mačaka, rezanje glasnica i druge zahvate kojima se mijenja fenotipska slika životinje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela dopušteno je ako je prethodno provedena anestezija, a u postoperativnom tijeku analgezija, i to:

1. ako za pojedine zahvate postoje veterinarsko-zdravstveni razlozi,
2. radi obavljanja pokusa na životnjama,
3. u svrhu kontrole razmnožavanja životinja.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela dopušteno je u zootehničke svrhe uključujući kastraciju; ukoliko se takvim postupkom sprječava bol, patnja i samoozljeđivanje životinja ili ozljeđivanje drugih životinja ili iz sigurnosnih razloga te kod lovačkih pasa u skladu s određenim kinološkim standardima, uz primjenu analgezije, a u slučajevima koje propisuje ministar.

(4) Zahvati kod kojih bi životinja mogla patiti ili trpjeti jaku bol smiju se izvoditi samo nakon analgezije odnosno anestezije i uz postoperativnu njegu.

(5) Anestezija se ne provodi:

1. kada bi opasnost od anestezije bila nerazmjerna dobrobiti proizašle iz iste,
2. pri označavanju životinja, osim kada je to potrebno zbog sigurnosti osobe koja provodi označavanje,
3. pri pojedinim dijagnostičkim i terapijskim postupcima u skladu s pravilima struke,
4. pri uzrokovanim većem boli anestezijom nego samim zahvatom,

5. ako je kontraindicirana pokusnim rezultatima koji se pokusom želete utvrditi.

Zaštita životinja pri usmrćivanju

Članak 9.

- (1) Zabranjeno je životinje usmrćivati protivno odredbama ovoga Zakona.
- (2) Za usmrćivanje životinja koriste se sredstva posebne namjene i propisani postupci.
- (3) Usmrćivanje životinja može se provesti ako:
  1. bi liječenje životinja bilo dugotrajno i povezano s patnjama, a ishod liječenja neizvjestan,
  2. je životinja dospjela visoku starost te joj otkazuju osnovne životne funkcije,
  3. životinja boluje od neizlječive bolesti,
  4. je takav postupak neophodan zbog provođenja mjera za kontrolu bolesti u skladu s propisima iz područja veterinarstva, posebno onih koje mogu ugroziti ljudi ili nanijeti velike gospodarske štete,
  5. je životinja opasna za okolinu,
  6. je protekao rok iz članka 57. stavka 4. te u slučaju iz članka 55. stavka 5. i članka 65. stavka 2. ovoga Zakona,
  7. se provodi u svrhu suzbijanja štetnika,
  8. je životinja koja se drži i uzgaja u svrhu proizvodnje bolesna ili ozlijedena, a nije ju moguće zaklati ili usmrtiti pod nadzorom veterinara,
  9. je potrebno u svrhu obavljanja pokusa na životnjama te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka odnosno nakon obavljenog pokusa ili korištenja životinje za proizvodnju bioloških pripravaka.
- (4) U slučajevima iz stavka 3. točaka 1. i 2. ovoga članka o usmrćivanju odlučuje posjednik životinje na temelju mišljenja veterinara, a u slučajevima iz točaka 3. do 9. istoga stavka veterinar, osim u slučaju iz točke 8. istoga stavka kada odlučuje posjednik životinje.
- (5) Životinje može usmrtiti samo veterinar ili stručno osposobljen veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara, osim u slučajevima:
  1. usmrćivanja životinja koje se uzgajaju i drže u svrhu proizvodnje,
  2. usmrćivanja životinja u svrhu obrazovanja, izvođenja pokusa te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka,
  3. suzbijanja štetnika,
  4. usmrćivanja kada je neophodno bez odgađanja usmrtiti životinju koja trpi jaku i neotklonivu bol.

Postupanje sa životnjom koja trpi neotklonivu bol

Članak 10.

Vlasnik bez odgađanja mora dati usmrtiti životinju koja trpi jaku i neotklonivu bol.

II. POSEBNE ODREDBE

1. Zaštita životinja u prijevozu

Članak 11.

- (1) Prijevoz životinja mogu obavljati prijevoznici koji su ovlašteni od nadležnog tijela te oni koji posjeduju odobrenje za navedenu djelatnost izdanu od nadležnog tijela.
- (2) Nadležno tijelo vodi upisnik prijevoznika životinja.
- (3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, članka 12. stavka 2. točke 5. te članka 13. i 14. ovoga Zakona poljoprivrednici mogu prevoziti domaće životinje poljoprivrednim i drugim vlastitim prijevoznim sredstvima u sljedećim slučajevima:
  - u slučaju sezonskog preseljenja životinja u druga klimatska područja i
  - vlastite životinje na udaljenost do 50 km od svoga gospodarstva.

(4) Odredbe članka 12. stavka 2. do članka 15. ovoga Zakona ne odnose se na prijevoz životinja koji se ne obavlja u vezi s nekom gospodarskom djelatnošću, prijevoz kućnih ljubimaca vlastitim prijevoznim sredstvom te prijevoz životinja zbog pružanja veterinarsko-zdravstvenih usluga.

(5) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka, članka 12. stavka 2. točke 5. te članaka 13. i 14. ovoga Zakona ne primjenjuju se na osobe koje prevoze životinje do najveće udaljenosti od 65 km računajući od mjesta polaska do mjesta odredišta.

Uvjeti prijevoza životinja

Članak 12.

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje tako da im se prijevozom uzrokuje bol, patnja, ozljede ili smrt.

(2) Pri prijevozu životinja potrebno je uđovoljiti sljedećim uvjetima:

1. moraju se unaprijed poduzeti sve mjere kako bi se što je moguće više smanjila duljina putovanja i kašnjenja te zadovoljile potrebe životinja tijekom putovanja,
2. životinje moraju biti sposobne podnijeti putovanje,
3. prijevozna sredstva moraju se konstruirati, izraditi, održavati i njima se mora upravljati na način da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te zaštiti njihova sigurnost,
4. uređaji i oprema za utovar i istovar životinja moraju se konstruirati, izraditi, održavati i koristiti na način da se izbjegne bol, patnja i ozljeđivanje životinja te da se zaštiti njihova sigurnost,
5. osoblje koje se brine o životinjama mora biti ospozbljeno,
6. uvjeti prijevoza životinja moraju se redovito provjeravati i održavati,
7. za životinje se mora osigurati dovoljna podna površina i visina, primjerena vrsti i starosti životinje te trajanju putovanja,
8. životnjama se u odgovarajućim razmacima moraju osigurati voda i hrana koje svojom kakvoćom i količinom moraju odgovarati vrsti, veličini i starosti životinje,
9. životnjama se tijekom putovanja u odgovarajućim razmacima mora osigurati odmor,
10. tijekom prijevoza životinja koje žive u vodi, a prevoze se u posebnim prijevoznim sredstvima ili spremnicima, mora se osigurati dovoljna količina vode odgovarajuće temperature i opskrba kisikom, ovisno o potrebama pojedine vrste životinja,
11. visokobrede ženke u zadnjih 10% razdoblja od ukupnog trajanja bredosti i ženke u prvih tjedan dana nakon poroda ne smatraju se sposobnima za prijevoz, osim ako je potrebna hitna veterinarska pomoć,
12. ako uspravan položaj spremnika u kojem se prevoze životinje nije jasno vidljiv izvana, u tom je slučaju navedeni položaj potrebno označiti. Ako se po svojstvima spremnika jasno ne raspoznaže da se u njemu prevoze životinje, na spremniku se mora vidljivo označiti da se u njemu prevoze životinje te njihova vrsta.

Obveze prijevoznika

Članak 13.

Prije početka obavljanja djelatnosti prijevoza životinja prijevoznik mora:

1. ishoditi rješenje o obavljanju djelatnosti prijevoza životinja izdano od nadležnoga tijela,
2. odrediti osobu (u dalnjem tekstu: pratitelj životinja) koja se tijekom prijevoza brine za sigurnost životinja, njihovo napajanje, hranjenje i odmor,
3. ishoditi potvrdu o odobrenju cestovnih prijevoznih sredstava izdanu od nadležnoga tijela.

Ospozbljenost prijevoznika i drugog osoblja

Članak 14.

(1) Fizička osoba koja obavlja cestovni prijevoz životinja i pratitelj životinja moraju biti ospozbljeni za obavljanje poslova u skladu s člankom 12. stavkom 2. točkom 5. i ispunjavati uvjete iz članka 16. ovoga

Zakona.

(2) Osoblje koje se brine o životinjama u sabirnim centrima i odmorištima za životinje mora biti osposobljeno za brigu o životinjama.

Članak 15.

(1) Nadležno tijelo vodi upisnik odmorišta za životinje.

(2) Odmorišta za životinje upisuju se upisnik iz stavka 1. ovoga članka na temelju rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

Članak 16.

Uvjete za obavljanje prijevoza životinja koje mora ispunjavati prijevoznik, uvjete kojima moraju udovoljavati odmorišta za životinje i uvjete za osposobljavanje vozača i pratitelja životinja te osoblja u sabirnim centrima i odmorištima za životinje propisuje ministar.

2. Zaštita pri klanju i usmrćivanju životinja koje se drže u svrhu proizvodnje

Omamljivanje životinja

Članak 17.

(1) Životinje se smije zaklati samo ako su prije klanja bile omamljene, osim ako se radi o klanju peradi i kunića u domaćinstvu za vlastite potrebe.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, životinje se smije zaklati bez prethodnog omamljivanja samo u slučaju prisilnog klanja i pri obrednom klanju.

(3) Zabranjeno je omamljivanje, klanje, usmrćivanje ili ubijanje životinja u ritualne svrhe.

Postupak sa životnjama u klaonici

Članak 18.

(1) U klaonici se postupak sa životnjama mora odvijati na sljedeći način:

1. životinje za klanje treba po prispjeću istovariti iz prijevoznog sredstva, uz upotrebu odgovarajuće opreme, na način da se životnjama ne uzrokuje nepotrebna bol, patnja i strah,

2. kretanje životinja unutar kruga klaonice do prostora za njihov smještaj mora se odvijati pažljivo i bez nanošenja boli, patnje i straha, uz primjenu odgovarajućeg pribora,

3. klaonice moraju biti opremljene odgovarajućim oborima ili stajama u kojima životinje trebaju biti smještene, zaštićene od nepovoljnih vremenskih uvjeta, hranjene i napajane,

4. omamljivanje životinja odgovarajućim postupcima mora se obaviti neposredno prije klanja,

5. postupkom omamljivanja životinje se moraju dovesti u stanje gubitka svijesti i u tome stanju zaklati.

(2) Klanje životinja mora se obavljati na propisani način upotrebom odgovarajuće opreme.

(3) Zabranjena je upotreba sredstava i postupaka za omamljivanje kojima se životnjama nanosi nepotrebna bol, patnja, ozljeda i strah.

Klanje i usmrćivanje

Članak 19.

(1) Usmrćivanje životinja mora se obavljati bez nepotrebnog nanošenja boli, patnje, ozljeda ili straha u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Premještanje i smještaj te brigu o životnjama u klaonici, sputavanje, omamljivanje te klanje ili usmrćivanje životinja mogu obavljati samo osobe koje su osposobljene za navedene poslove.

(3) Klanje životinja u domaćinstvu mora se obavljati bez nepotrebnog nanošenja boli, patnje, ozljeda ili

straha u skladu s odredbama ovoga Zakona.

- (4) Ako pri prisilnom klanju nije moguće omamiti životinju, klanje se izvodi tako da se izbjegne nanošenje nepotrebne boli, patnje, ozljeda ili straha životnjama.
- (5) Obredno klanje životinja se obavlja u klaonicama koje je nadležno tijelo posebno odobrilo za tu namjenu.
- (6) Uvjete za zaštitu pri klanju i usmrćivanju životinja koje se drže u svrhu proizvodnje kao i uvjete za osposobljavanje osoblja koje se brine za životinje u klaonici te sudjeluje u postupku sputavanja, omamljivanja i klanja propisuje ministar.

3. Zaštita životinja koje se koriste u pokusima te za proizvodnju bioloških pripravaka

Članak 20.

(1) Pokuse na životnjama mogu obavljati samo pravne osobe registrirane za obavljanje navedene djelatnosti, i to u svrhu:

1. istraživanja bolesti i tjelesnih tegoba ili prepoznavanja utjecaja fizioloških i patoloških stanja u ljudi ili životinja,
2. istraživanja i razvoja lijekova i ljekovitih pripravaka namijenjenih zaštiti zdravlja ljudi i životinja,
3. ispitivanja u postupku registracije lijekova i ljekovitih pripravaka kako je propisano posebnim propisima,
4. ispitivanja proizvodnih i drugih osobina i načina njihova unapređivanja za životinje u gospodarskom i drugom uzgoju životinja,
5. istraživanja uzroka i posljedica ugrožavanja okoliša,
6. ispitivanja neštetnosti materijala ili proizvoda po ljudsko ili životinjsko zdravlje,
7. temeljnih i primijenjenih znanstvenih istraživanja,
8. obrazovanja.

(2) Pokusi na životnjama iz stavka 1. ovoga članka mogu se odobriti samo ako se svrha istraživanja ne može postići drugim znanstvenim metodama te ako se pretpostavljena bol, patnja ili ozljede životinja mogu etički opravdati očekivanim rezultatima koji su od značenja za ljude ili životinje odnosno znanost.

(3) Posebne uvjete za nastambe i način držanja pokusnih životinja, njihovo označavanje te vrste pokusa koji se obavljaju na životnjama i način njihove prijave te vođenje propisanih evidencija iz članka 30. ovoga Zakona propisuje ministar.

Označavanje

Članak 21.

Životinje koje se koriste za pokuse te za proizvodnju bioloških pripravaka moraju biti označene.

Uzgoj životinja za pokuse te za proizvodnju bioloških pripravaka

Članak 22.

(1) Pravne i fizičke osobe koje uzbajaju životinje za pokuse te za proizvodnju bioloških pripravaka ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Životinje koje se koriste u pokusima te za proizvodnju bioloških pripravaka moraju potjecati iz registriranih uzgoja, osim ako se radi o divljim životnjama iz prirode.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, životinje za proizvodnju bioloških pripravaka koje ne potječu iz registriranih uzgoja ili divlje životinje iz prirode mogu se koristiti po dobivanju rješenja nadležnog tijela.

(4) Nadležno tijelo vodi upisnik pravnih i fizičkih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Uvjete za uzgoj životinja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Zabrana korištenja životinja za pokuse

Članak 23.

Korištenje životinja za pokuse zabranjeno je radi:

1. isprobavanja oružja, streljiva ili pripadajućeg pribora, ratne opreme kao i općih učinaka radijacije,
2. istraživanja ili razvoja duhanskih proizvoda i kemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opće uporabe,
3. istraživanja ili razvoja sastojaka, kombinacija sastojaka i gotovih kozmetičkih proizvoda,
4. istraživanja učinka alkohola i droga, osim u slučaju kad ne postoje druge znanstvene metode kojima se zamjenjuje korištenje životinja.

Članak 24.

Pokuse na životnjama mogu obavljati visokoškolske i znanstvenoistraživačke ustanove te stručne pravne osobe koje su registrirane za obavljanje pokusa na životnjama, u skladu s odredbama članka 20. do 33. ovoga Zakona, i to uz sljedeće uvjete:

1. da ishod pokusa nije dovoljno poznat, odnosno dostupan ili je ponovno ispitivanje dvostrukim ili ponovljenim pokusom ili drugim istraživanjem neophodno, kad ishod pokusa nije moguće dokazati drugim znanstvenim metodama,
2. da ima zaposlene stručne osobe u skladu s odredbama članka 32. ovoga Zakona,
3. da raspolaže potrebnim prostorom, uređajima, opremom i drugim sredstvima za obavljanje pokusa na životnjama,
4. da raspolaže nastambama i prostorima za životinje tijekom pokusa i da može osigurati propisani način njihova držanja, uključujući njegu, brigu o njima i redovitu veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

Prijava pokusa

Članak 25.

(1) Prije početka obavljanja pokusa na životnjama potrebno je nadležnom tijelu dostaviti zahtjev za odobrenje obavljanja pokusa na životnjama.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka mora se priložiti obrazloženje o etičkoj i znanstvenoj opravdanosti obavljanja pokusa.

(3) Rješenje o odobrenju obavljanja pokusa na životnjama donosi nadležno tijelo uz mišljenje Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona.

(4) U rješenju o odobrenju obavljanja pokusa na životnjama utvrđuje se rok njegova važenja i određuje, na prijedlog podnositelja zahtjeva, voditelj pokusa i njegov zamjenik, voditelj nastambe i njegov zamjenik te odgovorna osoba iz članka 32. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 26.

(1) Ako se predviđa trajanje pokusa na životnjama dulje od dopuštenog, sedam dana prije isteka odobrenja podnosi se nadležnom tijelu zahtjev za njegovo produljenje.

(2) Ako se produljuje nekoliko istovrsnih pokusa, dovoljan je jedan zahtjev za produljenje svih pokusa.

(3) Ako tijekom pokusa dođe do promjene podataka utvrđenih rješenjem iz članka 25. stavka 3. ovoga Zakona, moraju se prijaviti nadležnom tijelu u roku od tri dana.

(4) Rješenje o odobrenju produljenja pokusa iz stavka 1. ovoga članka te rješenje iz stavka 3. ovoga članka donosi nadležno tijelo.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka rješenje kojim se odobrava korištenje većeg broja životinja, promjena vrste životinja ili promjena odobrenih pokusnih postupaka donosi nadležno tijelo uz mišljenje Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona.

Članak 27.

(1) Iznimno od odredbe članka 25. stavka 4. te članka 26. ovoga Zakona, nadležno tijelo rješenjem o odobrenju obavljanja pokusa koji se obavljaju u obrazovne svrhe odobrava njihovo obavljanje za akademsku godinu, a predviđeno trajanje pokusa ne može se produljiti.

(2) Iznimno od odredbe članka 25. stavka 4. te članka 26. ovoga Zakona, nadležno tijelo rješenjem o odobrenju obavljanja pokusa koji se obavljaju u provedbi projekata odobrenih od tijela državne uprave nadležnog za znanost odobrava njihovo obavljanje za trajanja projekta.

Članak 28.

Za obavljanje pokusa na životnjama u skladu sa odredbama ovoga Zakona odgovoran je voditelj pokusa.

Članak 29.

(1) U obrazovne svrhe ne smiju se obavljati pokusi na životnjama koji uzrokuju bol, patnju i ozljedu ili smrt životinje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nadležno tijelo može odobriti pokuse ako se izvode u visokoškolskim ili znanstvenoistraživačkim ustanovama i ako su neophodni za obrazovanje veterinara, liječnika, stručnjaka farmaceutsko-biokemijske struke, agronoma – stočara, biologa i stomatologa te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalima (npr. kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.), uz uvjet da se za svaku skupinu smije upotrijebiti samo jedna životinja.

Članak 30.

O obavljenim pokusima na životnjama i provedenim postupcima pri proizvodnji bioloških pripravaka te o broju upotrijebljenih životinja moraju se voditi evidencije koje se jednom godišnje dostavljaju nadležnom tijelu.

Članak 31.

(1) O tijeku pokusa na životnjama te o postupcima proizvodnje bioloških pripravaka moraju se voditi zapisnici.

(2) Zapisnike iz stavka 1. ovoga članka moraju potpisati osobe iz članka 32. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona i voditelj pokusa, odnosno voditelj proizvodnje bioloških pripravaka.

(3) Zapisnici iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati tri godine, a na zahtjev nadležnog tijela moraju se dati na uvid.

Ispit za rad s pokusnim životnjama

Članak 32.

(1) Pokuse na životnjama te postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka mogu obavljati veterinari, liječnici, farmaceuti, medicinski biokemičari, stomatolozi, agronomi stočari ili biolozi, ako imaju položen ispit za rad sa životnjama.

(2) Kirurške zahvate na životnjama tijekom pokusa te pri proizvodnji bioloških pripravaka mogu obavljati veterinari, liječnici, farmaceuti, medicinski biokemičari, stomatolozi, agronomi stočari ili biolozi ako imaju položen ispit iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju kada kirurški zahvat iz stavka 2. ovoga članka ne obavlja veterinar, odgovorna osoba za zaštitu životinja mora biti veterinar.

(4) Program ispita iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(5) Ispit iz stavka 1. ovoga članka obvezan je i za:

- osoblje koje na životinjama provodi postupke za proizvodnju bioloških pripravaka,
- voditelje nastambi za životinje koje se koriste u pokusima i nastambi za životinje koje služe za proizvodnju bioloških pripravaka, kao i njihove zamjenike,
- osoblje koje se brine za životinje u objektima za uzgoj životinja koje se koriste u pokusima i za proizvodnju bioloških pripravaka,
- osoblje koje se brine za životinje tijekom njihovog korištenja u pokusima te pri proizvodnji bioloških pripravaka.

Prijava korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka

Članak 33.

- (1) Prije korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka iz članka 22. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona potrebno je nadležnom tijelu dostaviti zahtjev za odobrenje korištenja životinja u navedene svrhe.
- (2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka mora se priložiti obrazloženje o etičkoj opravdanosti obavljanja postupka.
- (3) Rješenje o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka donosi nadležno tijelo uz mišljenje Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona, izdaje se za tekuću godinu i ne može se produljiti.
- (4) U rješenju iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje se rok njegova važenja i određuje, na prijedlog podnositelja zahtjeva, voditelj postupka i njegov zamjenik, voditelj nastambe i njegov zamjenik te odgovorna osoba iz članka 32. stavka 3. ovoga Zakona.

Etičko povjerenstvo

Članak 34.

- (1) Etičko povjerenstvo osniva ministar.
- (2) Za članove Etičkog povjerenstva imenuju se stručnjaci veterinarske, medicinske, biološke, farmaceutsko-biokemijske i agronomiske struke, predstavnici tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje te predstavnici udruga za zaštitu životinja.
- (3) Etičko povjerenstvo:
  - daje mišljenje o pitanjima etike i zaštite životinja u postupcima upotrebe životinja u pokusima te u obrazovne svrhe,
  - predlaže kriterije i daje mišljenja nadležnom tijelu u postupku izdavanja odobrenja za obavljanje pokusa,
  - izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu.
- (4) Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o svome radu.

4. Povjerenstvo za zaštitu životinja

Članak 35.

- (1) Povjerenstvo za zaštitu životinja (u dalnjem tekstu: Povjerenstvo) osniva ministar.
- (2) Članovi Povjerenstva su predstavnici:
  1. tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje,
  2. tijela državne uprave nadležnog za zaštitu prirode,
  3. Veterinarskog fakulteta,
  4. Medicinskog fakulteta,
  5. Agronomskog fakulteta,
  6. Hrvatske veterinarske komore,
  7. Hrvatske gospodarske komore

8. Hrvatske obrtničke komore i

9. udruga za zaštitu životinja.

(3) Povjerenstvo:

1. daje mišljenja na prijedloge propisa iz područja zaštite životinja,
2. potiče donošenje odnosno izmjenu propisa iz područja zaštite životinja,
3. je dužno pratiti razvoj znanstvenih i stručnih spoznaja na području zaštite životinja u Republici Hrvatskoj i na području Europske unije te davati prijedloge za poboljšanje zaštite životinja na području Republike Hrvatske,
4. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu,
5. na zahtjev nadležnih tijela državne uprave daje mišljenja iz područja zaštite životinja.

(4) Povjerenstvo donosi poslovnik o svom radu.

5. Držanje životinja koje se koriste u svrhu proizvodnje

Načela držanja životinja

Članak 36.

(1) Životinje se mogu držati samo ako se može udovoljiti njihovim biološkim potrebama na način da se ne ometaju njihove fiziološke funkcije i ponašanje.

(2) Posjednik životinja mora osigurati da prostor, sloboda kretanja, konfiguracija tla, konstrukcija zgrada i nastambi u kojima se životinje drže, mikroklimatski uvjeti, njega i hrana, kao i mogućnost međusobnog kontakta, uzimajući u obzir vrstu, dob i stupanj razvoja, mogućnost prilagodbe i udomaćenost životinja, odgovara njihovim fiziološkim i etološkim potrebama.

Obveze pravnih i fizičkih osoba koje drže životinje

Članak 37.

(1) Za životinje se mora brinuti dovoljan broj osposobljenih osoba ili onih koje posjeduju jednako vrijedno iskustvo, odnosno znanje.

(2) Način osposobljavanja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(3) Fizičke i pravne osobe koje drže životinje u svrhu proizvodnje moraju biti registrirane.

(4) Uvjete i način držanja životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje te način registracije fizičkih i pravnih osoba koje drže životinje i osposobljenost osoba koje se brinu za životinje te vođenje evidencije iz članka 44. ovoga Zakona propisuje ministar.

Njega u slučaju bolesti ili ozljede

Članak 38.

(1) Posjednik mora životinje koje pokazuju znakove bolesti ili su ozlijedene bez odgađanja prikladno zbrinuti te im, ako je potrebno, osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

(2) Oboljele ili ozlijedene životinje potrebno je smjestiti u skladu s njihovim potrebama i ako je neophodno, u zasebne prostore ili nastambe.

Kretanje životinja

Članak 39.

(1) Kretanje životinja ne smije se ograničavati na način koji životnjama nanosi nepotrebnu patnju, bol, ozljede ili strah.

(2) Životinje moraju imati na raspolaganju prostor koji je u skladu s njihovim fiziološkim i etološkim potrebama.

(3) Životnjama dnevno mora biti osigurano razdoblje tijekom kojega neće biti privezane radi mogućnosti kretanja u skladu s njihovim fiziološkim i etološkim potrebama. Privezane životinje moraju imati mogućnost kretanja te ne smiju biti izložene boli, patnji, ozljedama i strahu.

(4) Domaćim životnjama i divljači u uzgoju moraju se osigurati odgovarajuće nastambe ili zakloni u kojima se mogu kretati te primjereno prostor za ispuš i ispašu.

(5) Divlje životinje ne smiju se držati vezane, osim iz veterinarsko-zdravstvenih ili sigurnosnih razloga. Navedeno se ne odnosi na dresuru ptica grabljivica kod sokolarenja.

Hranjenje i napajanje

Članak 40.

(1) Vrsta, kakvoća i količina hrane za životinje moraju biti u skladu s vrstom, dobi i fiziološkim potrebama životinje.

(2) Životinje moraju imati pristup dovoljnim količinama vode za piće odgovarajuće kakvoće u skladu s njihovim potrebama.

(3) Hrana i voda životnjama se moraju nuditi na način prilagođen njihovoj vrsti i dobi.

(4) Prostorije i opremu za hranjenje i napajanje potrebno je održavati čistima, a prostorije opremiti tako da životinje mogu uzimati hranu i vodu na način primjereno njihovoj vrsti.

Izgradnja i oprema nastambi

Članak 41.

(1) Materijali koji se koriste za izgradnju nastambi i oprema u nastambama, s kojima životinje dolaze u dodir, ne smiju biti opasni za životinje i djelovati štetno na njihovo zdravlje te se moraju lako čistiti, prati, a po potrebi i dezinficirati.

(2) Nastambe te prostori za smještaj životinja i oprema moraju biti izvedeni tako da nemaju oštih kutova, rubova ili izbočina na kojima bi se životinje mogle ozlijediti.

Životinje koje su smještene izvan nastambi

Članak 42.

Životinje koje su privremeno ili trajno smještene izvan nastambi moraju, prema potrebi, biti zaštićene od nepovoljnih vremenskih i klimatskih uvjeta, grabežljivaca i drugih opasnosti za njihovo zdravlje i dobrobit.

Kontrola životinja i opreme

Članak 43.

(1) Sve životinje smještene na gospodarstvima ili u takvim sustavima uzgoja pri kojima njihovo zdravlje i dobrobit ovise o brzi ljudi, moraju se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno.

(2) Kako bi se omogućio pregled životinja u bilo koje doba, mora biti osigurana odgovarajuća rasvjeta u mjeri neophodnoj za njegu i kontrolu životinja.

(3) Sva automatska i mehanička oprema neophodna za održavanje zdravlja životinja mora se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno. Uočeni nedostaci moraju se odmah ukloniti, a u slučaju da to nije moguće mora biti osigurana rezervna oprema u svrhu osiguranja zdravlja i dobrobiti životinja.

Evidencije

Članak 44.

- (1) Posjednik životinja mora posjedovati evidenciju o liječenju životinja te voditi evidenciju o broju uginulih ili usmrćenih životinja.
- (2) Evidencije iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati najmanje jednu godinu i dati na uvid nadležnoj inspekciji na njezin zahtjev.

Zaštita divljih životinja pri držanju i u uzgoju

Članak 45.

- (1) Uvjete držanja i uzgoja divljih životinja za koje je potrebno osigurati posebnu skrb s obzirom na klimatske uvjete, način prehrane, potrebu za slobodnim kretanjem i stupanj prilagodbe propisuje ministar.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na:

1. ustanove i stručne pravne osobe iz članka 24. ovoga Zakona koje obavljaju pokuse na životinjama,
2. zoološke vrtove,
3. skloništa za životinje,
4. divlje životinje zaštićene posebnim propisom o zaštiti prirode.

6. Zaštita divljih životinja u prirodi

Članak 46.

Zabranjene su radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke, izlažu mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenje, napajanje, razmnožavanje), i to:

1. onemogućavanje pristupa vodi i drugim dijelovima staništa bitnim za opstanak neke vrste ogradijanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično,
2. uništavanje cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste,
3. unošenje stranih životinjskih vrsta u stanište,
4. hvatanje živih životinja ili usmrćivanja životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje, osim ako je to iznimno opravdano znanstvenim istraživanjima i radi pomaganja određenoj populaciji te
5. drugi zahvati sa štetnim posljedicama.

Članak 47.

Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim dijelovima prirode, odnosno ovlaštenici prava lova, divljim životinjama u prirodnim staništima moraju osigurati:

1. sve potrebne uvjete za biološki opstanak prirodne populacije u sklopu ekološke ravnoteže,
2. saniranje zatečenih ili novonastalih poremećaja u staništu,
3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

7. Zaštita kućnih ljubimaca

Članak 48.

- (1) Kućnim ljubimcima moraju se osigurati uvjeti držanja u skladu s njihovim potrebama.
- (2) Ako se kao kućnog ljubimca nabavlja strana životinska vrsta ili životinska vrsta zaštićena posebnim propisom o zaštiti prirode, mora se udovoljiti posebnim uvjetima držanja.
- (3) Zabranjuje se prodaja kućnih ljubimaca maloljetnim osobama.
- (4) Zabranjeno je držanje i postupanje s kućnim ljubimcima te njihovo kretanje na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost drugih životinja i ljudi, a posebice djece.
- (5) Posjednici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom.

(6) Posjednici moraju zbrinjavati mладунčad vlastitih kućnih ljubimaca u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u slučaju nekontroliranog razmnožavanja, kada ne žele sami zbrinuti mладунčad, snose troškove njihovog zbrinjavanja.

(7) Uvjete i način držanja opasnih i moguće opasnih pasa propisuje ministar.

Članak 49.

(1) Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s tri i više rasplodnih ženki ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Nadležno tijelo vodi upisnik uzgoja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Uvjete za uzgoj kućnih ljubimaca iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Privremeni smještaj kućnih ljubimaca

Članak 50.

(1) Objekte za privremeni smještaj kućnih ljubimaca može osnovati pravna ili fizička osoba.

(2) Objekti iz stavka 1. ovoga članka ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(3) Nadležno tijelo vodi upisnik objekata iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Uvjete za objekte iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

8. Zaštita životinja u zoološkim vrtovima

Članak 51.

(1) Zoološki vrt ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Nadležno tijelo vodi upisnik zooloških vrtova.

(3) Uvjete za osnivanje i rad zoološkog vrta, kao i uvjete za osposobljavanje osoblja koje se brine o životinjama propisuje ministar.

Članak 52.

(1) Zoološki vrt mora osigurati:

1. nastambe koje prostorom i opremom udovoljavaju osnovnim potrebama svake životinske vrste te, prema potrebi, uz zatvoreni prostor i otvoreni prostor za kretanje životinja,

2. primjerenu hranu i vodu u potrebnim dnevnim količinama,

3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu,

4. humani odnos djelatnika prema životnjama,

5. zaštitu životinja od posjetitelja,

6. zaštitu posjetitelja od životinja,

7. plan zbrinjavanja životinja u slučaju njegova zatvaranja.

(2) Nadležno tijelo može zatvoriti zoološki vrt u cijelosti ili samo jedan njegov dio ako ne ispunjava uvjete iz članka 51. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo može narediti da se životinje:

1. predaju pravnim ili fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete za držanje životinja u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u slučaju da se životinje otpremaju u inozemstvo, mora biti osigurana njihova zaštita najmanje jednakim uvjetima propisanim odredbama ovoga Zakona, ili, ako to nije moguće, 2. usmrte.

(4) Troškove zbrinjavanja životinja iz stavka 3. ovoga članka snosi zoološki vrt.

9. Zaštita životinja koje se koriste za cirkuske i druge predstave sa životnjama

Članak 53.

- (1) Zabranjeno je držanje divljih životinja u cirkusima te njihovo korištenje u cirkuskim i drugim predstavama sa životnjama.
- (2) Zabranjeno je nastupanje posebno sputanih životinja te životinja s tjelesnim manama.
- (3) Cirkuske priredbe sa životnjama i druge predstave sa životnjama ne mogu se održavati bez rješenja koje donosi nadležni veterinarski inspektor na zahtjev stranke.
- (4) Zahtjev za promjenu lokacije cirkusa podnosi se nadležnom veterinarskom uredu u mjestu odredišta uz priloženi dokaz o osiguranoj lokaciji, podatke o vrsti i vremenu održavanja predstava te broju i vrsti životinja.
- (5) Na temelju zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka veterinarski ured u mjestu odredišta izdaje potvrdu o nepostojanju veterinarsko--zdravstvenih smetnji za premještanje životinja.
- (6) U slučaju neudovoljavanja odredbama iz stavka 3. ovoga članka naređuju se mjere iz članka 52. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona.
- (7) Uvjete za držanje životinja i njihovo korištenje u cirkuskim i drugim predstavama sa životnjama te na izložbama životinja, kao i sposobljenost osoblja koje se brine o životnjama propisuje ministar.

10. Zaštita životinja koje se koriste za filmska i televizijska snimanja, izložbe i natjecanja

Članak 54.

- (1) Korištenje životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe i natjecanja životinja može se obavljati po prijavi nadležnom tijelu.
- (2) Prijava iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnom tijelu najmanje 7 dana prije korištenja životinja, a mora sadržati popis svih životinja koje će se koristiti (vrstu i broj), podatak o dosadašnjem načinu držanja i korištenja životinja, svrsi korištenja i mjestu održavanja snimanja, izložbe ili natjecanja.

11. Zaštita napuštenih i izgubljenih životinja

Članak 55.

- (1) Posjednik izgubljene životinje dužan je njezin nestanak prijaviti skloništu za životinje u roku od 3 dana, a nestanak psa i osobi ovlaštenoj za vođenje upisnika pasa.
- (2) Nalaznik napuštene ili izgubljene životinje dužan je o njezinom nalasku obavijestiti sklonište za životinje.
- (3) Sklonište za životinje mora osigurati skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja, a ako se odmah ne može utvrditi njihov vlasnik, i njihov smještaj.
- (4) Životinje se smještaju u sklonište za životinje na trošak posjednika ako je poznat ili se naknadno utvrdi.
- (5) Pronađena divlja životinja predaje se utočištu za divlje životinje koje osigurava njezino vraćanje u prirodu ako je to moguće, a u protivnom se životinja nudi zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje. Ukoliko ni zoološki vrt nije u mogućnosti primiti životinju, ona se može usmrtiti.
- (6) Ako je pronađena zaštićena divlja životinja, obavještava se tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode koje donosi odluku o njezinom zbrinjavanju.
- (7) Uvjete za osnivanje i rad skloništa za životinje, kao i sposobljenost osoblja koje skuplja životinje i brine se o njima u skloništu, propisuje ministar.

Osnivanje skloništa za životinje

Članak 56.

- (1) Sklonište za životinje može osnovati fizička ili pravna osoba.
- (2) Sklonište za životinje ne može početi obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje

donosi nadležno tijelo.

(3) Nadležno tijelo vodi upisnik skloništa za životinje.

(4) Ako nije osnovano sklonište za životinje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, njegovo osnivanje i rad financira jedna ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave u skladu s njihovim potrebama, odnosno Grad Zagreb.

(5) Obavljanje poslova skupljanja napuštenih i izgubljenih životinja financiraju jedinice lokalne samouprave.

Članak 57.

(1) Sklonište za životinje mora:

1. primati prijave o napuštenim i izgubljenim životnjama,
2. organizirati samostalno ili u suradnji s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave skupljanje i prevoženje izgubljenih i napuštenih životinja do skloništa,
3. osigurati smještaj izgubljenih i napuštenih životinja,
4. osigurati smještaj životinja iz članka 64. točke 6. ovoga Zakona,
5. osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja,
6. tražiti vlasnike napuštenih i izgubljenih životinja ili ih nastojati udomiti,
7. voditi evidencije o pronađenim životnjama i njihovom zbrinjavanju ili usmrćivanju.

(2) Sklonište za životinje mora provoditi mjere koje odredi veterinarska inspekcija i surađivati s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

(3) Ako u roku od 15 dana od dana smještaja životinje u sklonište vlasnik životinje nije podnio zahtjev za njezinim vraćanjem, životinja se može darovati ili prodati.

(4) Životinja iz skloništa koja se ne vrati vlasniku, a koju nije moguće dalje držati ili udomiti, može se nakon 60 dana usmrtiti.

Poticanje zaštite životinja i nadzor

Članak 58.

(1) U svrhu obavljanja poslova iz članka 57. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona osnivači skloništa za životinje iz članka 56. stavaka 1. i 4. ovoga Zakona dužni su organizirati informacijski centar za napuštene i izgubljene životinje te podatke o životnjama dati na uvid javnosti, ostalim skloništima za životinje na području Republike Hrvatske i nadležnom tijelu.

(2) Nadležna tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave obvezna su razvijati svijest javnosti, a osobito mladih, o zaštiti životinja.

(3) Veterinarska inspekcija u svako doba ima pravo pristupa nastambama i prostoru u kojem se životinje drže i pravo kontrole zdravstvenog stanja i uvjeta držanja životinja koje se nalaze u skloništu za životinje.

(4) Uvjete i način držanja kućnih ljubimaca, način kontrole njihova razmnožavanja, uvjete i način držanja vezanih pasa te način postupanja s napuštenim i izgubljenim životnjama propisuju nadležna tijela općina ili gradova, osim za kućne ljubimce koji pripadaju zaštićenim vrstama u skladu s posebnim propisima.

12. Zaštita životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca

Članak 59.

(1) Prodaja životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca dopuštena je ako su ispunjeni posebni uvjeti.

(2) U trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca djelatnici moraju biti osposobljeni za brigu o životnjama i moraju izdavati pisane upute o odgovarajućem načinu držanja životinja koje prodaju.

(3) Zabranjeno je prodavati pse i mačke u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca.

(4) Životinje za prodaju moraju potjecati iz registriranih objekata.

(5) Trgovina za prodaju kućnih ljubimaca ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(6) Nadležno tijelo vodi upisnik trgovina iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Posebne uvjete iz stavka 1. ovoga članka te uvjete za osposobljenost osoblja i način propisivanja uputa iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu prirode.

III. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Nadležna tijela

Članak 60.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

(2) Inspekcijski nadzor u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provode veterinarski odnosno stočarski inspektorji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva u skladu s ovlastima određenim propisima o veterinarstvu odnosno stočarstvu.

Inspekcijski nadzor

Članak 61.

Inspekcijski nadzor iz članka 60. stavka 2. ovoga Zakona obavlja se na temelju procjene rizika, nasumičnim odabirom mjesta nadzora ili po saznanju o postupanju protivno odredbama ovoga Zakona, a moguće ga je obavljati istodobno s provođenjem nadzora u skladu s određenim propisima o veterinarstvu, odnosno stočarstvu.

Pomoć pri obavljanju nadzora

Članak 62.

Policajci službenici Ministarstva unutarnjih poslova, u granicama svojih ovlasti, na zahtjev nadležnog inspektora osiguravaju pomoć pri provođenju inspekcijskog nadzora.

Provodenje nadzora

Članak 63.

(1) Nadležni inspektor tijekom provođenja nadzora ovlašten je pregledati objekte na gospodarstvu, prostore, prostorije, opremu i prijevozna sredstva.

(2) Vlasnici gospodarstava, prostorija, prostora, opreme i prijevoznih sredstava koji drže životinje moraju omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka, dati nadležnom inspektoru potrebne podatke, obavijesti i dokumentaciju te mu osigurati uvjete za nesmetan rad.

(3) Vlasnik je dužan na zahtjev nadležnog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti propisane evidencije i dokumentaciju koji su mu potrebni za provođenje inspekcijskog nadzora.

Ovlasti inspektora

Članak 64.

Nadležni inspektor u provođenju nadzora:

1. zabranjuje postupanje protivno odredbama ovoga Zakona,
2. naređuje mјere za uklanjanje uočenih nepravilnosti u određenom roku,
3. vlasniku odnosno posjedniku može privremeno oduzeti životinju koja se nalazi u stanju na temelju

kojega se može zaključiti da životinja trpi bol, patnju ili veliki strah, da je ozlijedena ili da bi nastavak njezinog života u istim uvjetima bio povezan s neotklonivom boli,

4. privremeno oduzima dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz,

5. podnosi kaznenu prijavu ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka,

6. o privremenom oduzimanju životinje iz točke 3. ovoga članka te predmeta i dokumentacije iz točke 4. ovoga članka mora izdati potvrdu, a oduzetu životinju smješta u sklonište za životinje.

Članak 65.

(1) Privremeno oduzeta životinja iz članka 64. točke 3. ovoga Zakona može biti vraćena posjedniku ukoliko su ispunjeni uvjeti za njezino daljnje držanje određeni odredbama ovoga Zakona, a u protivnom može biti zbrinuta u skloništu za životinje.

(2) Ukoliko životinju nije moguće zbrinuti na jedan od načina navedenih u stavku 1. ovoga članka, životinja može biti usmrćena na trošak vlasnika.

IV. KAZNENE ODREDBE

Članak 66.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ubija životinje, nanosi im bol, patnju i ozljede ili ih namjerno izlaže strahu (članak 4. stavak 1.),

2. uzbaja životinje na način da trpe boli, patnje i strah i namjerno ih ozljeđuje (članak 4. stavak 2. točka 1.),

3. uvozi i prodaje životinje koje potječu iz uzgoja iz članka 4. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona (članak 4. stavak 2. točka 2.),

4. povećava agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama (članak 4. stavak 2. točka 3.),

5. huška životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresira na agresivnost osim pri dresuri službenih i lovačkih pasa pod vodstvom osposobljenih osoba (članak 4. stavak 2. točka 4.),

6. obučava životinje za borbe, organizira borbe životinja ili sudjeluje u njima, posjećuje ih i oglašava te u vezi s tim organizira klađenje i sudjeluje u klađenju (članak 4. stavak 2. točka 5.),

7. organizira utrke pasa na tvrdim podlogama (članak 4. stavak 2. točka 8.),

8. daje stimulanse ili druge nedopuštene tvari životnjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima i na predstavama (članak 4. stavak 2. točka 9.),

9. koristi nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja (članak 4. stavak 2. točka 10.),

10. prisiljava životinje na ponašanje koje kod njih očito izaziva bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 12.),

11. daje životnjama hranu ili tvari čije uzimanje izaziva bol, patnju, ozljede, strah ili smrt (članak 4. stavak 2. točka 14.),

12. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 17. ovoga Zakona,

13. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 22. ovoga Zakona,

14. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 23. ovoga Zakona,

15. nanosi bol, patnju i ozljedu životnjama pri dresuri (članak 5. točka 3.),

16. izvodi zahvate na životnjama protivno odredbama članka 8. ovoga Zakona,

17. usmrćuje životinje protivno odredbama članka 9. ovoga Zakona,

18. prevozi životinje protivno odredbama članka 12. stavka 2. ovoga Zakona,

19. obavlja djelatnost protivno odredbi članka 13. točke 1. ovoga Zakona,

20. postupa protivno odredbama članka 17. ovoga Zakona,

21. koristi sredstva i postupke za omamljivanje protivno odredbi članka 18. stavka 3. ovoga Zakona,

22. usmrćuje životinju protivno odredbi članka 19. stavka 1. ovoga Zakona,

23. se prisilno klanje i obredno klanje obavlja protivno odredbama članka 19. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona,

24. ne ispunjava uvjete propisane odredbama članka 20. stavka 3. ovoga Zakona,
  25. obavlja pokuse protivno odredbama članka 25. stavka 1. ovoga Zakona,
  26. obavlja pokuse protivno odredbama članka 26. stavaka 1., 4. i 5. ovoga Zakona,
  27. obavlja pokuse protivno odredbama članka 27. ovoga Zakona,
  28. postupa protivno odredbi članka 30. ovoga Zakona,
  29. postupa protivno odredbama članka 31. ovoga Zakona,
  30. obavlja pokuse protivno odredbama članka 32. ovoga Zakona,
  31. koristi životinje za proizvodnju bioloških pripravaka bez odobrenja nadležnog tijela (članak 33. stavak 3.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kn.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kn.
- (4) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjen na kućnom ljubimcu drugi put, fizičkoj osobi uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja kućnog ljubimca i zabrana nabavljanja druge životinje.
- (5) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjen u obavljanju gospodarske djelatnosti drugi put, pravnim i fizičkim osobama uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od godine dana.

Članak 67.

- (1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 50.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
1. daje žive životinje kao nagrade u igrama na sreću (članak 4. stavak 2. točka 6.),
  2. koristi tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari, osim pri dresuri službenih pasa (članak 4. stavak 2. točka 7.),
  3. koristi životinje za cirkuske i druge predstave, filmska i televizijska snimanja, oglašavanja, izložbe ili natjecanja protivno odredbama članka 4. stavka 2. točke 11. ovoga Zakona,
  4. izlaže životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu, ili nedostatku kisika uzrokujući kod životinja bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 13.),
  5. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 15. ovoga Zakona,
  6. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 16. ovoga Zakona,
  7. upotrebljava nedopuštene zamke za hvatanje životinja (članak 4. stavak 2. točka 18.),
  8. hrani životinje drugim živim životnjama osim ako je to neizbjježno (članak 4. stavak 2. točka 19.),
  9. upotrebljava žive životinje kao mamce u lovnu (članak 4. stavak 2. točka 20.),
  10. ograničava kretanje životnjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 21.),
  11. napušta domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlu životinju i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka (članak 5. točka 1.),
  12. uzgojenu ili othranjenu divlu životinju izlaže slobodnoj prirodi ili je ondje naseli, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru (članak 5. točka 2.),
  13. postupa suprotno odredbi članka 6. ovoga Zakona,
  14. postupa protivno odredbi članka 7. ovoga Zakona,
  15. postupa protivno odredbi članka 10. ovoga Zakona,
  16. prevozi životinje protivno odredbi članka 11. stavka 1. ovoga Zakona,
  17. prevozi životinje protivno odredbi članka 12. stavka 1. ovoga Zakona,
  18. obavlja djelatnost protivno odredbama članka 13. točaka 2. i 3. ovoga Zakona,
  19. obavlja djelatnost protivno odredbama članka 14. ovoga Zakona,
  20. obavlja djelatnost protivno odredbama članka 15. ovoga Zakona

21. obavlja djelatnost protivno uvjetima propisanim odredbom članka 16. ovoga Zakona,
22. postupa sa životnjama u klaonici protivno odredbama članka 18. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
23. omamljuje i usmrćuje životinju protivno odredbi članka 19. stavka 3. ovoga Zakona,
24. postupa protivno odredbi članka 19. stavka 5. ovoga Zakona,
25. ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 19. stavka 6. ovoga Zakona,
26. životinje koje se koriste za pokuse i za proizvodnju bioloških pripravaka nisu označene kako je propisano odredbom članka 21. ovoga Zakona,
27. pravne osobe koje uzbudjavaju životinje za pokuse te za proizvodnju bioloških pripravaka obavljaju djelatnost protivno odredbi članka 22. stavka 1. ovoga Zakona,
28. postupa protivno odredbi članka 22. stavka 2. ovoga Zakona,
29. bez odobrenja koristi životinje za proizvodnju bioloških pripravaka (članak 22. stavak 3.),
30. ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 22. stavka 5. ovoga Zakona,
31. postupa protivno odredbi članka 29. stavka 1. ovoga Zakona,
32. osobe iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona nisu sposobljene ili ne posjeduju jednako vrijedno iskustvo,
33. ne ispunjava propisane uvjete iz članka 37. stavka 4. ovoga Zakona,
34. postupa protivno odredbama članka 38. ovoga Zakona,
35. postupa protivno odredbama članka 39. ovoga Zakona,
36. postupa protivno odredbama članka 40. ovoga Zakona,
37. nastambe i prostori za smještaj životinja te oprema ne udovoljavaju uvjetima iz članka 41. ovoga Zakona,
38. postupa protivno odredbi članka 42. ovoga Zakona,
39. postupa protivno odredbama članka 43. ovoga Zakona,
40. postupa protivno odredbama članka 44. ovoga Zakona,
41. ako divlje životinje drži protivno uvjetima propisanim člankom 45. stavkom 1. ovoga Zakona,
42. postupa s divljim životnjama u prirodi protivno odredbama članka 46. ovoga Zakona,
43. postupa s divljim životnjama u prirodi protivno odredbama članka 47. ovoga Zakona,
44. postupa protivno odredbama članka 48. stavaka 1. do 7. ovoga Zakona,
45. postupa protivno odredbama članka 49. stavka 1. te ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 49. stavkom 3. ovoga Zakona,
46. obavlja djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima iz članka 50. stavka 2. ovoga Zakona,
47. ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 50. stavka 4. ovoga Zakona,
48. zoološki vrt obavlja djelatnost bez rješenja (članak 51. stavak 1.),
49. ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 51. stavkom 3. ovoga Zakona,
50. zoološki vrt postupa protivno odredbi članka 52. stavka 1. ovoga Zakona,
51. postupa sa životnjama protivno odredbama članka 53. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
52. postupa protivno odredbi članka 53. stavka 3. ovoga Zakona,
53. ne udovoljava uvjetima propisanim odredbom članka 53. stavka 7. ovoga Zakona,
54. postupa protivno odredbi članka 54. stavka 1. ovoga Zakona,
55. postupa protivno odredbama članka 55. stavaka 1., 2. i 6. ovoga Zakona,
56. ne udovoljava uvjetima propisanim odredbom članka 55. stavka 7. ovoga Zakona,
57. obavlja djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima iz članka 56. stavka 2. ovoga Zakona,
58. postupa protivno odredbama članka 57. ovoga Zakona,
59. postupa protivno odredbi članka 58. stavka 1. te ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 58. stavkom 4. ovoga Zakona,
60. ako veterinarskoj inspekciji ne dopusti i ne osigura pristup nastambama i prostorima u kojima se životinje drže te ako ne dopusti kontrolu zdravstvenoga stanja životinja iz članka 58. stavka 3. ovoga Zakona,
61. postupa protivno odredbama članka 59. stavaka 2. do 4. ovoga Zakona,
62. obavlja djelatnost bez rješenja iz članka 59. stavka 5. ovoga Zakona,
63. ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 59. stavkom 7. ovoga Zakona.

- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kn.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kn.

Članak 68.

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
1. nije registrirana za držanje životinja (članak 37. stavak 3.),
  2. zaposlenici skloništa za životinje postupaju protivno odredbi članka 55. stavka 3. ovoga Zakona,
  3. obavlja djelatnost protivno odredbi članka 56. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 do 5.000,00 kn.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 500,00 do 5.000,00 kn.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

- (1) Obvezuje se ministar da propise na temelju ovlaštenja iz ovoga Zakona donese u roku od dvije godine od njegova stupanja na snagu.
- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o dobrobiti životinja (»Narodne novine«, broj 19/99), ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.
- (3) Ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora u području zaštite životinja koji obvezuju Republiku Hrvatsku, pored propisa iz stavka 1. ovoga članka ministar može donijeti provedbene propise koji su neophodni za implementaciju direktiva Europske unije iz područja zaštite životinja te propise koji su potrebni za primjenu uredbi Europske unije iz navedenog područja.
- (4) Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona završit će se po odredbama Zakona o dobrobiti životinja (»Narodne novine«, br. 19/99.).
- (5) Ako nije drugačije propisano odredbama ovoga Zakona, za ostvarivanje prava na temelju ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku (»Narodne novine«, br. 53/91. i 103/96.) i Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine«, br. 70/97., 105/01. i 172/03.).

Članak 70.

Higijenski servisi koji su započeli obavljati djelatnost prije stupanja na snagu ovoga Zakona mogu osnovati sklonište za životinje u skladu s odredbama članka 56. ovoga Zakona u roku od dvije godine od njegova stupanja na snagu, a u protivnom nakon proteka navedenog roka ne mogu nastaviti obavljati djelatnost.

Članak 71.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o dobrobiti životinja (»Narodne novine«, br. 19/99.).

Članak 72.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2007., osim članka 39. stavka 3. ovoga Zakona u slučaju držanja muznih krava na vezu koji stupa na snagu 1. siječnja 2012. i članka 4. stavka 2. točke 23. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2017.

Klasa: 322-01/06-01/01
Zagreb, 1. prosinca 2006.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v. r.